

RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH V LETU 1990

Letos, 29. maja, je preteklo trideset let, ko je bil odkrit uran na Žirovskem vrhu. Minilo je tudi dvajset let, ko je od Geoinstituta iz Beograda prevzel raziskave uranovega nahajališča Geološki zavod Ljubljana. Minilo je štirinajst let, ko je padla odločitev o gradnji rudnika in predelovalnega obrata. Leta 1979 so začeli rudnik graditi, pred petimi leti pa je začel s proizvodnjo uranovega koncentrata, rumene pogače.

Sedmega novembra 1990 pa je v Uradnem listu Republike Slovenije izšel sklep o začasnem prenehanju raziskovanja in izkoriščanja uranove rude v Žirovskem vrhu. Sama proizvodnja uranovega koncentrata in odkopavanje uranove rude pa sta bila ustavljena že tridesetega junija 1990. V mesecu oktobru so zaradi nujnih del v jami med devetim in šestindvajsetim oktobrom odkopali še 120 ton rude, sicer pa proizvodnja stoji.

V teh tridesetih letih so v Žirovskem vrhu naredili preko 60.000 metrov rudarskih rogov, 2.900 metrov jamskih jaškov, zvrtili so 64.000 metrov raziskovalnih vrtin na jedro in 630.000 metrov udarnih vrtin. Odkopali so 3,300.000 ton materiala, od tega 630.000 ton

uranove rude. V redni proizvodnji, to je od leta 1985 do danes, je bilo na RUŽV industrijsko pridobljeno 452,6 tone tehničnega uranovega oksida v koncentratu.

Večina od 443 zaposlenih delavcev (leta 1988 jih je bilo čez petsto), čaka na delo doma, v rudniku pa nekaj deset delavcev opravlja najnujnejša vzdrževalna in organizacijska, nadzorna in varstvena dela. S firmo ININ poskušajo uvajati notranje podjetništvo, z nemško firmo FCI Fischer pa uvajati nadomestne dejavnosti.

Za sedaj menijo, da bi približno dvesto ljudi ostalo nekaj časa pri tehnično korektnem in za okolje varnem zapiranju rudnika. Stopetdeset ljudi je pripravljeno vzeti odpravnino, dvajsetim bi se morda lahko dokupilo nekaj manjkajočih let za upokožitev, približno sedemdeset delavcev pa bi šlo na Skupnost za zaposlovanje. Takšno je približno stanje RUŽV v času, ko je Slovenija postala samostojna država.

Pripis kronista:

Stari Župn'kar¹ iz Gorenje Dobrave je večkrat rekel, da take reči kot je RUŽV na Poljanskem ne uspejo. Tako, da je bilo z

Ko je začela delati čistilna naprava za jamsko vodo februarja 1987, je tekla Brebovščica v Poljanščico zopet tako bistra kot pred zgraditvijo RUŽV

železnico v Poljansko dolino pred prvo vojno in z Rupnikovo linijo pred drugo vojno. Mi pa bi lahko še dodali fužine v Hobovšah, v Brekovicah in nad Hotavljami pred tridesetletno vojno. Nekaj pa bo na tem, pa naj se Poljanci prehitro odločijo in prekmalu scagajo ali pa se k temu pustijo vplivati. Ljudje

iz Selške doline so drugega kova. Če ni to tema za antropologe in sociologe, je pa vsaj za jasnovidce, alternativce in okuliste. Takih pa imamo kar nekaj na Škofjeloškem v teh prevratnih časih.

Alojzij-Pavel Florjančič

¹ Stane Andreuzzi (1924–1980), Gorenja Dobrava 22, je bil zaposlen pri GZL na Žirovskem vrhu kot skladiščnik